

1.8.2026

TOIMINTASUUNNITELMA
Toimintavuosi 2026–2027
Perhepäivähoito, Heidi Talo
Virolahden kunnan varhaiskasvatus

1.8.2026

1. Varhaiskasvatuksen järjestäminen

Virolahden kunnan varhaiskasvatussuunnitelma tehdään koko yhteistyöaluetta koskevana ja se on yhteinen varhaiskasvatuksen eri toimintamuodoissa. Virolahden kunnassa varhaiskasvatuksen toimintamuodoista toteutuu päiväkodissa annettava varhaiskasvatus ja perhepäivähoitajan omassa kodissa tapahtuva perhepäivähoito. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta jokainen varhaiskasvatusryhmä laatii erillisen, konkreettisemmän toimintasuunnitelman kullekin toimintavuodelle (1.8. alkava ajanjakso) syyskuun loppuun mennessä.

Asiakirjat, jotka sisältävät salassa pidettävää tietoa säilytetään lukollisissa kaapeissa. Lapsen salassa pidettävien tietojen siirtäminen ja vaihtaminen varhaiskasvatuksen sisällä tapahtuu henkilöstön keskinäisissä tiedonsiirtopalaverissa.

Varhaiskasvatus on keskeinen osa lapsen kasvun ja oppimisen polkua. Varhaiskasvatus luo pohjan elinikäiselle oppimiselle. Lapset tuovat mukanaan varhaiskasvatukseen aiemman elämäkokemuksensa, jossa merkittävänä tekijänä ovat huoltajien ja lasten väliset vuorovaikutus- ja kiintymyssuhteet. Varhaiskasvatuksen henkilöstön tärkein tehtävä on luoda luottamuksellinen suhde lapseen ja perheeseen. Huoltajien ja henkilöstön välinen yhteistyö ja yhteiset kasvatukselliset tavoitteet tuovat lasten elämään turvallisuutta ja jatkuvuutta.

Lapsuuden merkityksen ymmärtäminen sekä tietämys lasten kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta ovat pedagogisen toiminnan perusta. On tärkeää tuntea jokainen lapsi ja huomioida hänen henkilökohtaiset tarpeensa yksilöllisesti osana ryhmää. Lapsen tunteminen ja luottamuksen rakentaminen edellyttävät henkilöstön pysyvyyttä.

Virolahden kunnan varhaiskasvatussuunnitelman keskeisiä käsitteitä ovat **leikki, osallisuus, inklusiivisuus, tavoitteellisuus, suunnitelmallisuus, arviointi ja kehittäminen**.

1.8.2026

1.1 Varhaiskasvatuksen järjestäminen yksikössä (kuvaus yksiköstä ja sen varhaiskasvatusmuodoista)

Perhepäivähoito toteutuu Klamilassa Heidi Talon kotona. Perhepäivähoitoa käyttää yhteensä kuusi lasta, joista yksi käy esiopetuksessa Virojoen päiväkodissa. Perhepäivähoitajalla on päivän aikana neljä lasta paikalla sekä eskarilainen esiopetusajan ulkopuolella. Heidi vierailee kerran viikossa Virojoen päiväkodissa ja osallistuu Tiirujen (5 v.) ryhmän toimintaan. Varahoito järjestetään perhepäivähoidon lapsille Virojoen päiväkodissa.

2. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri ja pedagogisen toiminnan suunnittelu sekä toteuttaminen

Toimintakulttuuri on historiallisesti ja kulttuurisesti muovautunut yhteisön tapa toimia ja se rakentuu yksilöiden välittömässä vuorovaikutuksessa. Koska toimintakulttuuri on sidoksissa aikaan ja paikkaan, sille on ominaista jatkuva muovautuminen. Tästä johtuen toimintakulttuuria arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti vastaamaan sekä valtakunnallisen että paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteita ja päämääriä. Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana on inklusiivinen varhaiskasvatus, jossa kukin lapsi voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena itsenään. Toimintakulttuurin keskiössä on lapsen etu.

Pedagoginen toiminta toteutuu lasten ja henkilöstön välisessä vuorovaikutuksessa ja yhteisessä toiminnassa. Lasten omaehtoinen, henkilöstön ja lasten yhdessä ideoima sekä henkilöstön suunnittelema toiminta täydentävät toisiaan.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri on kokonaisuus, joka rakentuu muun muassa

- arvoista ja periaatteista
- työtä ohjaavien normien ja tavoitteiden tulkinnasta
- oppimisympäristöistä ja työtavoista
- yhteistyöstä ja sen eri muodoista
- vuorovaikutuksesta ja ilmapiiristä sekä lasten ja henkilöstön hyvinvoinnista
- henkilöstön osaamisesta, ammatillisuudesta ja kehittämisotteesta
- johtamisrakenteista ja käytännöistä

1.8.2026

- toiminnan organisoinnista, suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria kehitetään inklusion periaatteiden mukaisesti ja se liittyy kokonaisvaltaisesti pedagogisen toiminnan toteuttamiseen. Inklusiivinen toimintakulttuuri edistää lasten osallisuutta ja oppimista ja vastaa kaikkien lasten erilaisiin tarpeisiin. Jokaisella lapsella on oikeus kuulua ryhmään, osallistua yhteiseen toimintaan sekä kasvaa omaan potentiaaliinsa vahvuuksien ja myönteisten oppimiskokemusten avulla yhdessä vertaistensa kanssa. Lapsille tarjotaan sopivia oppimisen haasteita, ja heille turvataan tarvittava tuki (luku 5). Joka syksy toimintavuoden alkaessa tehdään lapsiryhmissä systemaattista ja monipuolista havainnointia, jotta opitaan tuntemaan ryhmä ja siinä toimivat lapset sekä sitä kautta heidän vahvuutensa ja toisaalta tarpeensa. Läpi toimintavuoden jatkuva havainnointi on keskeistä, jotta lasten muuttuviin tarpeisiin ja tilanteisiin pystytään vastaamaan lapsen näkökulmasta yksilöllisesti. Myös oppimis- ja toimintaympäristöjä arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti yhdessä lasten kanssa heille sopiviksi.

Inklusiivisen varhaiskasvatuksen toteuttamisen edellytyksenä on laadukas pedagoginen ja erityispedagoginen osaaminen ja toiminta, tästä huolehdimme säännöllisellä sisäisellä ja ulkoisella kouluttamisella. Tärkeää on myös huolenpito lasten hyvinvoinnista sekä henkilöstön sitoutuminen inklusion periaatteisiin. Inklusiivisen toimintakulttuurin toteuttaminen edellyttää inklusion johtamista, kehittämistä ja toteutumisen arviointia.

Seuraavaksi varhaiskasvatustiimin toimintaa tarkastellaan pedagogisen ymmärryksen portaiden kautta: **Mitä - Miten - Miksi?**

2.1 Varhaiskasvatuksen keskeisimmät arvot ryhmän toiminnassa (MITÄ?)

Perhepäivähoidossa nostamme tärkeiksi toimintaa ohjaaviksi arvoiksi lapsen edun ensisijaisuuden ja lapsilähtöisyyden, lapsuuden ainutlaatuisuuden sekä terveellisen ja kestävä elämäntavan. Kuuntelemme ja selvitämme lasten kiinnostusten kohteita ja lapset saavat esittää toiveitaan, jotka kirjataan ylös. Näiden pohjalta suunnittelemme ja toteutamme perhepäivähoidon toimintaa. Lapsen etu huomioidaan kaikessa toiminnassa.

1.8.2026

Lapsuus on ainutlaatuinen jokaisella ja menee nopeasti ohi. Lapsi saa olla lapsi ja elää huolettomasti, leikkiä ja kasvaa rauhassa. Perhepäivähoidossa on aikaa kodinomaiselle toiminnalle ja leikille, aikataulu joustaa ja antaa varaa lasten ihmettelylle ja ideoille.

Terveellinen ja kestävä elämän tapa; Kodinomaisesti voimme yhdessä opetella terveellisen ruuan merkitystä kasvulle, huolehdimme riittävästä levosta päivän aikana sekä huolehdimme riittävästä liikkumisesta. Yhdessä opettelemme luonnosta ja ympäristöstä huolehtimista siellä liikkuen, leikkien, ihmetellen ja tutkien.

Toiminnassa voi hyödyntää monipuolisesti lähiympäristöä. Toimintaa voi toteuttaa perhepäivähoitajan pihalla, lähimetsässä, vanhaa päiväkodin pihaa hyödyntäen, koulun salia käyttäen sekä osallistua Virojoen päiväkodissa Tiirujen toimintaan tai muuhun päiväkodilla toimituvaan toimintaan (kuten srk:n katsomuskasvatustuokiot ja kulttuuritapahtumat), päiväkodin retkille ja juhliin. Kirjastossa käynnit toteutuvat Virojoella säännöllisesti. Perhepäivähoitaja voi käyttää koulukyytejä liikkumiseen Klamilasta Virojoelle.

Virojoen päiväkodin johtaja toimii perhepäivähoidon ohjaajana ja käy kerran viikossa ohjauskäynnillä. Hän vastaa perhepäivähoidon pedagogiikan toteutumisesta ja työstää mm. varhaiskasvatussuunnitelmat yhdessä perhepäivähoitajan kanssa.

Yhteistyö perheiden kanssa on tärkeää ja tiivistä. Päivittäin vaihdetaan kuulumiset, keskustellaan avoimesti lapsen asioista ja tiedotetaan asioista molemmin puolin. Pyrimme avoimeen vuorovaikutukseen ja luomme luottamussuhdetta huoltajien kanssa.

2.2 Kiusaamisen ennalta ehkäisy ja siihen puuttuminen sekä häirinnän, syrjinnän ja väkivallan vastainen toiminta (MITÄ?)

Hyvä kohtelu on jokaisen lapsen oikeus. Turvallisessa kasvuympäristössä lapsi voi kasvaa ilman pelkoa kiusaamisesta, häirinnästä, syrjinnästä ja väkivallasta. Jokainen voi kokea itsensä hyväksytyksi sellaisena kuin on uskaltanut tuoda omat näkemyksensä ja mielipiteensä esille.

1.8.2026

Kiusaaminen, häirintä, syrjintä ja väkivalta ovat kasvuympäristöissä yksiselitteisesti kiellettyjä. Lapsi tai varhaiskasvatuksen henkilöstö ei saa kiusata eikä syrjiä ketään eikä vaarantaa muiden turvallisuutta tai terveyttä. Asian varhainen käsittely yhdessä huoltajien kanssa edistää lasten kokeman kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän tai väkivallan päättymistä.

Jos havaitaan kiusaamista, häirintää tai syrjintää, tilanteeseen puututaan heti. Ensin asiasta voidaan puhua lapsen tai lasten kanssa. Huoltajia on hyvä pitää tietoisina mahdollisesta kiusaamisesta, häirinnästä tai syrjimisestä. Miten sitä ilmenee, miten siihen on puututtu ja toimenpiteet sen estämiseksi jatkossa. Tilanteita seurataan ja mietitään, mitkä asiat aiheuttavat syrjintää, häirintää tai kiusaamista lapsiryhmässä. Perhepäivähoitaja ja ohjaaja voivat yhdessä pohtia näitä tilanteita ja sitä voiko aikuisen omalla toiminnalla ennaltaehkäistä näiden tilanteiden syntymistä. Aikuisen osallisuus ja läsnäolo on tärkeää toiminnassa, mikä ennaltaehkäisee tilanteiden syntymistä. Aikuinen pystyy havainnoimaan tilanteita ja näkemään, mitkä asiat ehkä aiheuttavat kiusaamista, syrjintää tai häirintää.

Lasten kanssa harjoitellaan kaveri- ja tunnetaitoja eli sitä, miten kaveria kohdellaan. Lapsia kohdellaan yhdenvertaisesti ja annetaan jokaiselle lapselle tarvitsemaansa huomiota. Lapsille puhutaan kiusaamisesta yleisellä tasolla ja kannustetaan jokaista toimimaan toinen toisensa kanssa sekä puhumaan kunnioittavaan sävyyn. Perhepäivähoidossa luodaan turvallinen ilmapiiri, jossa lapsen on turvallista olla ja toimia. Aikuisen oma toiminta näyttää lapsille esimerkkiä, miten muiden kanssa toimitaan ja miten toisista puhutaan. Lapsia kannustetaan auttamaan sekä puhumaan toinen toisilleen kauniisti ja ystävällisesti.

Perhepäivähoidossa luodaan turvallinen ilmapiiri, jossa lapsi saa tuoda tunteensa esille. Sanoitetaan lapsille tunteita, niistä puhutaan päivittäin ja ohjataan lapsia tuomaan tunteita oikealla tavalla esille, esim. miten harmituksen tunteen voi purkaa niin, ettei satuta itseään tai toisia. Näitä taitoja harjoitellaan päivittäin erilaisissa tilanteissa. Tilanteiden ennakointi on tärkeää ja tiedostaa ne mahdolliset hetket, joissa tilanne voi eskaloitua.

1.8.2026

2.3 Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus (MITÄ?)

Lain mukaan **tasa-arvolla** tarkoitetaan kaikkien sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista. Suomessa tasa-arvolilla ehkäistään sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa. Varhaiskasvatuksessa tasa-arvo tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että sukupuoli ei aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan varhaiskasvatuksen arjessa.

Lain mukaan **yhdenvertaisuudella** tarkoitetaan kaikkien ihmisten samanarvoisuutta riippumatta heidän iästään, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta tai vakaumuksesta, mielipiteestä, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Suomessa yhdenvertaisuuslaissa edistetään yhdenvertaisuutta ja ehkäistään syrjintää perustuen näihin ihmisen ominaisuuksiin. Sekä tasa-arvo että yhdenvertaisuus ovat perusoikeuksia ja tarkoittavat samaa asiaa: syrjimättömyyttä ja tasavertaisia mahdollisuuksia ihmisen eri ominaisuuksista huolimatta.

Varhaiskasvatuksessa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että ihmisten eri ominaisuudet, kuten ihonväri, uskonto tai terveydentila, eivät aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan.

Toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma:

- Päiväkodeissa lapsiryhmäkohtainen, jota käsitellään myös toimipaikkakohtaisesti.
- *Velvoite koskee myös varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestettävää esiopetusta.*
- Tehdään vuoden välein osana lapsiryhmän toimintasuunnitelmaa.
- Tarkastellaan varhaiskasvatuksen lapsiryhmän ja toimipaikan toimintaa sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta.
- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön ja lasten kanssa.
- Suunnitelman laatiminen on prosessi: suunnittelu-selvitys-kehittäminen/toimenpiteet-arviointi kehän mukaisesti.
- Kiinnitä huomio etenkin: vuorovaikutukseen, ohjaukseen, lasten osallisuuteen, materiaaleihin, huoltajien kohtaamiseen sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

1.8.2026

Toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma:

- Päiväkodeissa lapsiryhmäkohtainen, jota käsitellään myös toimipaikkakohtaisesti.
- *Velvoite koskee varhaiskasvatuksen järjestäjän piirissä olevaa esiopetusta.*
- Suunnitelma siitä, miten toiminta vaikuttaa eri ihmisryhmiin, miten yhdenvertaisuus toteutuu omassa toiminnassa ja millaisia toimenpiteitä toimipaikassa yhdenvertaisuuden toteutumiseksi tehdään.
- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön kanssa, lapsilla ja huoltajilla tulee olla mahdollisuus tulla kuulluksi.
- Suunnitelman laatiminen on prosessi: suunnittelu-selvitys-kehittäminen/toimenpiteet-arviointi kehän mukaisesti.
- Suunnitelmassa kiinnitetään huomiota siihen, miten eri ominaisuudet, kuten esimerkiksi ikä, ihonväri, kieli, katsomus, perhesuhteet tai vammaisuus vaikuttavat lasten mahdollisuuksiin toimia varhaiskasvatuksessa ja kokea osallisuutta siinä.

1.8.2026

Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986 Yhdenvertaisuuslaki 2014/1325)
1. Suunnittelu (syksyn tiimisuunnittelu)

Prosessin vaiheiden suunnittelu:

- Ryhmäytyminen ja tutustuminen syksyn aikana (uusi paikka, uusi toimintaympäristö, uusi aikuinen, osalle oman kodin muuttuminen äidin työpaikaksi, johon tulee toisia lapsia)
- Me-hengen luominen
- Toiminnan ja käytäntöjen hiominen, suunnitelman toteutus

2. Milloin ja miten selvitystä on tehty? Mitä asioita selvityksessä nousi esiin? (syksy)

Selvitystä alettiin tekemään elokuussa toiminnan alkaessa.

Perhepäivähoitajan kolme omaa lasta joutuvat opettelemaan oman kodin jakamisen toisten lasten kanssa, kodista tullut äidin työpaikka. Arki on muuttunut. Päiväkotiympäristö on muuttunut kotiympäristöön kaikille lapsille. Ryhmäytyminen ja me-hengen luominen on tärkeitä asioita. Yhdessä tekeminen ja toimiminen ovat tärkeitä, mutta myös yksilöllisten tarpeiden huomioimen muutoksessa, on erittäin tärkeää.

3. Kehittämistoimenpiteet (kevät)

Kehitettävä teema: Uudenlaisen toimintamuodon ja siihen kuulumisen vahvistaminen

Tavoite: Jokainen tuntee kuuluvansa ryhmään ja on osa sitä omana itsenään

4. Arviointi (kesä)

Arvioinnin aikataulu,
vastuuhenkilöt,
milloin arvioidaan, mitä tuloksia arviointi tuotti?

Perhepäivähoitaja ja ohjaaja arvioivat puoli vuosittain tilannetta. Seuraavan kerran tammikuussa 2027.

1.8.2026

2.4 Lapsen aktiivista toimijuutta tukeva ja osallisuuden mahdollistava vuorovaikutus ja toimintakulttuuri (MITEN?)

Syksyn alussa kiinnitetään huomiota ryhmäytymiseen ja Me-hengen luomiseen. Tarkoitus on luoda positiivinen, turvallinen ja tunteita salliva ilmapiiri kehumalla, kannustamalla ja antamalla positiivista palautetta sekä lapselle yksilönä että koko ryhmälle. Jokaisen lapsen on tärkeä saada kokemus siitä, että kuuluu tähän ryhmään ja on osa sitä. Rohkaistaan uusien asioiden kokeiluun ja harjoitteluun, huomioimalla lasten erilaiset taitotasot kaikessa toiminnassa. Yhdessä iloitaan onnistumisista ja tuetaan epäonnistumisen hetkellä, sillä nekin hetket ovat kasvun ja kehityksen kannalta tärkeitä.

Lapsia osallistetaan päivittäin toiminnassa ja heitä kuunnellaan huomioiden heidän näkemyksensä ja ajatuksensa. Toimintaa suunniteltaessa otamme huomioon lasten mielenkiinnon kohteet. Lasten ideoihin ja toiveisiin tartutaan. Niitä voidaan kartoittaa esimerkiksi lastenkokouksissa. Lasten kanssa toteutetaan erilaisia projekteja esimerkiksi jonkun teeman ympärillä.

Perhepäivähoidon ohjaaja käy kerran viikossa paikan päällä. Hän osallistuu toimintaan ja käy pedagogista keskustelua ja vaihtaa kuulumisia perhepäivähoitajan kanssa. Tarpeen mukaan yhdessä pohditaan tilanteen ja havaintojen mukaan tarvitseeko jotain muuttaa toiminnassa tai, jos on jotain pulmaan jossain asiassa, miten siihen tartutaan ja mitä keinoja meillä on siihen käytettävissä. Yhdessä suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan toimintaa. Yhdessä toteutetaan myös vasukeskustelut, joiden pohjalta tehdään vielä ryhmävasu, joka toimii työkaluna toiminnan suunnittelussa.

2.5 Pedagogisen toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen toimintatavat (MITEN?)

Perhepäivähoidon ohjaaja käy kerran viikossa paikan päällä. Hän osallistuu toimintaan ja käy pedagogista keskustelua ja vaihtaa kuulumisia perhepäivähoitajan kanssa. Tarpeen mukaan yhdessä pohditaan tilanteen ja havaintojen mukaan tarvitseeko jotain muuttaa toiminnassa tai, jos on jotain pulmaa jossain asiassa, miten siihen tartutaan ja mitä keinoja meillä on siihen käytettävissä. Yhdessä suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan toimintaa. Huolehdimme, että oppimisen eri osa-alueet toteutuvat viikoittaisessa toiminnassa.

Yhdessä toteutetaan myös vasukeskustelut, joiden pohjalta tehdään vielä ryhmävasu, joka toimii työkaluna toiminnan suunnittelussa.

1.8.2026

<p>2.6 Pedagoginen oppimisympäristö (MITEN?)</p> <p>Oppimisen ja oivaltamisen ilo syntyy paitsi fyysisestä, hyvin suunnitellusta ympäristöstä myös ilmapiiristä ja vuorovaikutussuhteista. Turvallinen ilmapiiri ja lämmin vuorovaikutus yhdistettynä toimiviin ja muokattaviin tiloihin luovat kannustavan ja innostavan oppimisympäristön.</p> <p>Perhepäivähoitajan koti on muokattu ryhmän tarpeita vastaaviksi. Tänä toimintakautena ryhmä koostuu viisivuotiaista sekä yhdestä neljävuotiaasta. Tilat löytyvät leikkien jakoon, lepoaikaan, kädentaidoille ja yhteiselle kokoontumiselle. Lapsille luodaan ja kehitetään monipuolista leikkiympäristöä. Lapset voivat myös osallistua itse leikkiympäristön suunnitteluun ja muokkaamiseen. Perhepäivähoidosta löytyy kotileikki, lääkäroleikki, mahdollisuus erilaisiin rakenteluleikkeihin, autoleikki, pelejä, askartelutarvikkeita, kyniä, Hamahelmiä, muovailutarvikkeet jne.</p> <p>Perhepäivähoitaja vierailee säännöllisesti lasten kanssa Virojoen päiväkodissa, joten he pääsevät osallisiksi päiväkodin oppimisympäristöä. Perhepäivähoitaja pääsee näin myös oppimaan ja havainnoimaan itse lasten toimintaa ryhmässä.</p> <p>Lapsille on saatavilla myös oma rauhoittumisen paikka, jossa voi halutessaan olla hetken yksin touhuamassa jotain mieleistä. Se on paikka, jossa lapsi voi latautua. Tämä paikka on kokoontaitettava teltta, johon voi laittaa vähän tyynyjä ja peittoja tarvittaessa. Sinne voi myös mennä, vaikka lukemaan lasten kanssa kirjaa.</p> <p>Päiväjärjestys on kuvitettuna seinälle.</p>
<p>2.7 Pedagoginen havainnointi ja dokumentointi - on jokaisen tiiminjäsenen vastuulla (MIKSI?)</p> <p>Perhepäivähoidon arkea tuodaan näkyväksi huoltajille Kindiedays-sovelluksen kautta. Päivän tapahtumat ja asiat kerrotaan sekä laitetaan kuvia päivän touhuista. Lisäksi kirjataan näkyväksi varhaiskasvatuksen oppimisenalueet ja toiminnan tavoitteet.</p> <p>Jokaisella lapsella on oma kasvunkansio, johon dokumentoidaan ja tallennetaan lasten tekemiä kädentöitä, piirustuksia, sanontoja, leikkitilanteita, valokuvia, haastatteluja jne.</p>

1.8.2026

Perhepäivähoitaja havainnoi ja kirjaa ylös lapsen kasvua ja kehitystä koskevia asioita sekä arkisia, jokapäiväisiä toimintoja. Havainnointitietoja hyödynnetään kasvunkansioiden tekemisessä sekä vasukeskusteluissa.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen ja jokaisen uuden toimintakauden alussa. Lasten vasuista koostetaan ryhmävasu, joka tukee sekä ohjaa toiminnan suunnittelua lasten vasuissa olevien tavoitteiden saavuttamiseksi.

2.8 Toiminnan pedagoginen tavoitteellisuus (MIKSI?)

Perhepäivähoidon ohjaaja käy vasukeskustelut huoltajien kanssa. Huoltajat saavat etukäteen ennen keskustelua kotiin täytettäväksi kasvunkukkasen, joiden avulla he voivat valmistautua keskusteluun. Lapsen vasukeskustelussa kirjataan ylös lapsen vahvuuksia ja mielenkiinnonkohteita. Niitä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa. Vasukeskustelujen jälkeen asetetut tavoitteet kootaan ryhmävasuun. Ryhmävasu sisältää toiminnalle asetetut tavoitteet ja menetelmät, joilla tavoitteisiin pyritään. Ryhmävasun on tarkoitus olla arjessa työkaluna, joten se säilytetään helposti saatavilla, kädenulottuvilla. Ryhmävasu on mukana, kun toimintaa suunnitellaan eteenpäin.

Ryhmän toimintaa suunnitellaan niin, että vasujen tavoitteet toteutuisivat. Viikkosuunnitelmissa huomioidaan eri oppimisen alueiden lisäksi lasten ideoita ja mielenkiinnon kohteita. Ryhmävasu on suunnittelussa mukana ja se elää arjessa. Tavoitteita ja menetelmiä tarkastellaan ja tarvittaessa päivitetään toimintakauden aikana.

1.8.2026

3. Arviointi ja kehittäminen

Kehittämisen keskeisinä elementteinä pidetään henkilöstön jatkuvaa itse arviointia ja perheiltä saadun palautteen hyödyntämistä. Henkilöstöä kannustetaan jatkuvaan toiminnan, yhdessä sovittujen tavoitteiden ja työtapojen pohdintaan ja arviointiin. Oppiva yhteisö on toimintakulttuurin ydin ja sen omaleimaisuutta kuvaa avoimuus ja keskustelevaisuus. Keskustelemme ja arvioimme toimintatapojamme säännöllisesti: mitä teemme, miten teemme ja miksi teemme, kuten teemme? Toimintamme on pedagogisesti perusteltua. Havainnoinnin avulla tarkastelemme työtapojamme jatkuvasti, ja tarvittaessa muutamme periaatteita ja tavoitteita vastaavaksi. Rakentavassa hengessä annettu palaute sekä kannustus ja avunanto toinen toisillemme, luovat puitteet hyvälle kasvu- ja toimintaympäristölle. Pyrimme välttämään kaavoihin kangistumista oman toiminnan arvioinnin ja tutkiskelun lisäksi, esimerkiksi työskentelemällä eri ryhmissä ja päiväkodeissa tai ottaen toisen ryhmän lapsia mukaan oman ryhmän toimintaan.

Varhaiskasvatuksessamme on käytössä ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma, ryhmävasu, joka on osa ryhmien pedagogista toimintasuunnitelmaa. Ryhmävasuun kirjataan toiminnan tavoitteet lapsikohtaisesti yksilöllistettyinä sekä toimintatavat, joilla tavoitteisiin pyritään. Toimintaa kehitetään ja arvioidaan Virolahden kunnassa monitasoisesti. Kehittämistyössä hyödynnetään uusinta tutkimustietoa sekä erilaisia pedagogisia innovaatioita ja toiminnallisia menetelmiä. Kiireettömälle pedagogiselle arvioinnille, suunnittelulle ja yhteiselle pohdinnalle järjestetään aikaa säännöllisesti. Havaintojen läpi käymisen, arvioinnin, kehittämisen ja suunnittelun mahdollistavia rakenteita Virolahden kunnan varhaiskasvatuksessa ovat:

- päiväkotien erilliset tiimi- ja työyhteisöpalaverit
- varhaiskasvatuksen johtoryhmän kuukausittaiset palaverit
- vuosittaiset koko henkilöstön suunnittelu- ja arviointitapaamiset sekä kehittämisillat
- moniammatilliset yhteistyö- ja kehittämispalaverit sekä
- kehityskeskustelut.

1.8.2026

3.1 Toiminnan arvioinnin ja suunnitelmallisuuden toteutuminen ryhmässä (lasten ja huoltajien osallisuus)

Kauden alkaessa uutta toimintaa suunnitellaan suunnittelupäivässä (perhepäivähoitaja ja ohjaaja). Tällöin laaditaan tiimisopimus ja käydään läpi lasten asioita sekä mietitään ryhmän toimintaa ja käytäntöjä.

Kerran viikossa suunnitellaan toimintaa perhepäivähoidonohjaajan käydessä paikan päällä. Käydään läpi ajankohtaiset asiat, suunnitellaan tulevaa toimintaa ja arvioidaan mennyttä.

Jokapäiväisissä tuonti- ja hakutilanteissa perhepäivähoitaja keskustelee huoltajien kanssa päivän kuulumisista, ja huoltajilla on mahdollisuus kertoa omista toiveista ja ajatuksistaan koskien lapsensa varhaiskasvatusta.

Lasten askarteluja ja muita töitä on esille seinillä. Lapset osallistuvat vasuprosessiin täyttämällä huoltajien kanssa yhdessä kasvunkukkasen, joka tulee vasun liitteeksi.

Toimintakautta arvioidaan sekä syys- että kevätkauden lopulla, jolloin pidetään varhaiskasvatuksen arviointipäivät. Tällöin käydään läpi tiimisopimus ja arvioidaan toimintaa.

4. Yhteistyö ja lapsen vasuprosessi

Varhaiskasvatuksessa kasvatusyhteistyö lapsen huoltajan kanssa pohjautuu ajatukseen siitä, että jokainen lapsi on yksilö ja jokaisen lapsen oikeus on saada oman kehityksensä sekä tarpeidensa mukaista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa on tärkeää aloittaa vuoropuhelu perheen kanssa, vanhemmat ovat lapsensa parhaat asiantuntijat.

Varhaiskasvatushenkilöstöllä on puolestaan koulutuksen ja kokemuksen antama ammatillinen tieto ja osaaminen. Avoin, luottamuksellinen ja arvostava vuorovaikutus antavat parhaat edellytykset sujuvalle yhteistyölle. Kasvatusyhteistyössä henkilöstö tukee perhettä heidän kasvatustehtävässään niin, että kummankin osapuolen asiantuntemus yhdistyy lapsen edun toteutumiseksi.

1.8.2026

Kasvatusyhteistyö laajenee silloin, kun lapsi tarvitsee kehityksessään ja oppimisessaan tukea. Tällöin mukana yhteistyössä ovat alusta alkaen varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja mahdolliset muut eri asiantuntijatahot päiväkodin ulkopuolelta. Luottamuksellinen ilmapiiiri ja vanhempien osallisuus korostuvat tällaisissa haastavissa tilanteissa. Kiireettömyys ja aito, aktiivinen kuuntelu viestivät vanhemmalle, että heidän näkökulmiaan arvostetaan ja niillä on merkitystä.

Virolahden kunnassa perheille tarjotaan mahdollisuus työntekijän tutustumiskäyntiin perheen kotona ennen varhaiskasvatuksen aloittamista. Lisäksi perhe voi käydä lapsen kanssa tutustumassa päiväkotiin/perhepäivähoitajan kotiin lapsen tarvitseman määrän, jotta aloituksesta tulisi lapselle mahdollisimman positiivinen kokemus. Arjen keskustelut ja kohtaamiset ovat kasvatusyhteistyössä tärkeitä luottamusta rakentavia palasia.

Virolahden kunnassa varhaiskasvatusryhmien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan yhteistyö on jatkuvaa ja säännöllistä, jotta mahdollinen tuen tarve kehityksen eri osa-alueilla havaittaisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tarvittaessa teemme yhteistyötä myös muun muassa puheterapeuttien, toimintaterapeuttien, AAC- ohjaajien (puhetta tukeva ja korvaava kommunikointi), lastensuojelun ja erikoissairaanhoidon kanssa. Lastensuojelun kanssa tehtävä monialainen yhteistyö voi olla joko ennalta ehkäisevää tai osana korjaavaa perhetyötä.

Lapsen vasun laatimisesta vastaa ryhmän varhaiskasvatuksenopettaja, tarvittaessa yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Lapsen vasun lähtökohtana ovat lapsen etu sekä lapsen vahvuudet ja tarpeet. Vasun tavoitteet asetetaan pedagogiselle toiminnalle ja ne laaditaan yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen ja sen jälkeen kunkin toimintavuoden alussa. Lapsen vasu arvioidaan jokaisen toimintavuoden lopussa sekä aina tarvittaessa. Lapsen vasuun kirjataan lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevat pedagogiset tavoitteet ja menetelmät, joilla tavoitteisiin pyritään. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa kuvataan lapsen osaaminen, vahvuudet, kiinnostuksen kohteet sekä yksilölliset tarpeet. Lapsen vasussa yhdistyvät huoltajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön havainnot ja näkemykset lapsen kehityksestä ja oppimisesta sekä ryhmässä toimimisesta.

1.8.2026

4.1 Yhteistyö huoltajien kanssa ja lapsen vasun laadinta prosessi

Tärkein tiedottamisen väline on Kindiedays-sovellus, jonka kautta välitetään huoltajille tiedoksi päivän tapahtumat. Lisäksi koko varhaiskasvatusta koskevien tärkeiden ja ajankohtaisten asioiden tiedottaminen tapahtuu Kindiedaysin kautta. Lisäksi päivittäin vaihdetaan kuulumisia kasvokkain huoltajien kanssa lapsen haku- ja tuontitilanteissa.

Vanhempia kannustetaan ja kehoitetaan vastavuoroiseen yhteistyöhön ja avoimeen keskustelukulttuuriin. Tärkeää on kuunnella vanhempien ajatuksia ja mietteitä sekä ottaa ne huomioon.

Lasten vasut pidetään marraskuun loppuun mennessä. Perhepäivähoidon ohjaaja sopii ajan kunkin lapsen huoltajien kanssa. Keskustelut pidetään päiväkodilla, jolloin perhepäivähoitaja pystyy osallistumaan keskusteluun hänen lastensa ollessa sillä aikaa päiväkodin ryhmässä. Ennen keskustelua huoltajat saavat kotiin kasvunkukkasen täytettäväksi yhdessä lapsen kanssa. Kasvunkukkasesta nousee esiin lapsen kiinnostuksen kohteet, tärkeät asiat, lempi leikit, mistä tykkää ja mistä ei pidä, mitä hän osaa jo sekä vanhempien toiveet. Ennen vasukeskustelua perhepäivähoitaja ja ohjaaja ovat käyneet yhteisen keskustelun lapsesta ja havainnoista. Vasukeskustelussa huoltajat saavat esittää toiveensa ja näkökulmansa toiminnalle asetettaviin tavoitteisiin. Toiminnalle asetetut tavoitteet kirjataan ylös ryhmävasuun.

4.2 Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

- Perhepäivähoidon ohjaaja
- Yhteistyö ja yhteinen toiminta Virojoen päiväkodin ryhmien kanssa
- Veo yhteistyö toteutuu tarvittaessa perhepäivähoidon ohjaajan kautta
- Neuvola yhteistyö
- Yhdessä tiimi

1.8.2026

5. Toimintakauden teemat ja tapahtumat

Varhaiskasvatuksessa toiminta on yhteisöllistä ja oppiminen erilaisissa ryhmissä tapahtuvaa. Leikissä ja yhteisessä toiminnassa lapset saavat tuoda näkemyksiään ja ideoitaan esiin, näkevät ehdotustensa toteutuvan, neuvottelevat ja ratkaisevat aikuisen avustuksella eteen tulevia tilanteita. Lapset saavat kokemusta vaikuttamismahdollisuudesta, mikä vahvistaa toimintaan sitoutumista. Koko päiväkodin yhteisiä tapahtumia ja toimintaa järjestetään ympäri toimintakauden.

Kasvatusyhteistyö on myös huoltajien keskinäistä vuorovaikutusta. Kauden aikana järjestämme yhteisiä tapahtumia, jotta perheet voivat verkostoitua ja tutustua toisiinsa paremmin, myös henkilöstö tulee tutummaksi. Tarjoamme vanhemmille jatkuvasti mahdollisuutta perustaa retkiryhmän, jonka tehtävänä on vastata erilaisista tapahtumista, retkistä, retkirahoista ja talkoista yhteisen varhaiskasvatuksen eduksi.

5.1 Miten lasten osallisuus otetaan huomioon, ryhmän teemat, juhlapäivät ja tapahtumat

Lasten ideat ja kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon, niitä kirjataan ylös ja toteutetaan. Lasten syntymäpäiviä juhlitaan yhdessä. Perhepäivähoitaja osallistuu ryhmänsä kanssa Virojoen päiväkodilla toteutuviin tapahtumiin ja toimintoihin mm. Katsomuskasvatustuokioihin ja erilaisiin juhliin.

Syyskauden 2026 tapahtumat:

30.7	Perheet tutustuivat perhepäivähoitajan kotona lasten kanssa
3.9	Katsomuskasvatustuokio Virojoen päiväkodilla
7.-11.9	Liikenneturvallisuusviikko
17.9	Valokuvaus Virojoen päiväkodilla
2.10	Yhteinen retki päiväkodin kanssa Bunkkerimuseolle
15.10	Musiikkiopiston Nalle-konsertti Yläkoululla
27.10	Srk:n Katsomuskasvatustuokio perhepäivähoitajan kotona
30.10	Halloween-juhlat Virojoen päiväkodilla
	Isänpäivä 8.11, isien muistaminen

1.8.2026

16.11–22.11 Lapsen oikeuksien viikko

8.12 Joulujuhla Yläkoulun salissa

Kevätkauden 2027 tapahtumia:

- Ystävänpäivä 14.2.2027
- Pääsiäinen vko 12/2027
- Vappujuhlat
- Äitienpäivä toukokuun toinen sunnuntai
- Kevätretki
- Kevätjuhla